

Brussel, 5.5.2020
COM(2020) 178 final/2

2020/0069 (COD)

CORRIGENDUM

This document corrects COM(2020) 178 final of 29.04.2020.

Concerns all language versions except the original version (English).

Withdrawal of the marking.

The text shall read as follows :

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap naar aanleiding van de COVID-19-pandemie

(Voor de EER relevante tekst)

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

Door de scherpe daling van de vraag en de overheidsmaatregelen om de verspreiding in te perken, veroorzaakt de COVID-19-pandemie een ernstige economische neergang. De zware negatieve gevolgen hiervan worden gevoeld in de Europese Unie en wereldwijd. De ernst van de gevolgen zal zowel afhangen van de duur van de COVID-19-pandemie als van de nood- en herstelmaatregelen die op Europees en nationaal niveau worden genomen. Deze pandemie heeft ook een ongekende impact op de luchtvaartsector. Als er niets wordt gedaan aan de liquiditeitscrisis in de luchtvaartsector, zal dit binnen enkele maanden tot faillissementen leiden.

De luchtvaartsector is van strategisch belang voor de Europese Unie en levert een essentiële bijdrage tot de algemene economie en werkgelegenheid in de EU. In 2016 bood de luchtvaart werk aan 9,4 miljoen mensen in de EU, en droeg ze meer dan 624 miljard euro bij tot het BBP van de EU. De luchtvaart is echter ook van belang voor het succes van kmo's en voor het toerisme¹. Elke euro die wordt uitgegeven in de luchtvaartsector brengt 3 euro op voor de economie als geheel, en voor elke nieuwe baan in de luchtvaart worden elders drie extra banen gecreëerd².

Gezien de belangrijke bijdrage van de luchtvaart tot de economische groei en de werkgelegenheid kan de impact van de COVID-19-pandemie voor deze sector ruimere gevolgen hebben voor de EU-economie en voor de connectiviteit, de handel en de betaalbaarheid en keuze van reizen; deze gevolgen zullen gedurende lange tijd voelbaar zijn.

De dalende vraag, de sluiting van grenzen en de tijdelijke beperkingen op het luchtverkeer binnen de EU en tussen de EU en grote internationale markten betekenen dat het passagiersvervoer waarschijnlijk aanzienlijk zal blijven dalen. Begin april was het aantal vluchten op het Europees netwerk met 90 % gedaald in vergelijking met dezelfde periode in 2019³. In maart oversteeg het aantal annuleringen van vliegtuigtickets het aantal nieuwe boekingen met ongeveer 4,5 miljoen, en dit alleen voor vluchten binnen de EU⁴. De passagiersvraag voor heel 2020 wordt 35 tot 46 % lager geraamd dan in 2019⁵.

Om de gevolgen van deze pandemie te beperken, is een ambitieuze en gecoördineerde beleidsrespons noodzakelijk. Aangezien de luchtvaart in grote mate bijdraagt tot de algemene prestaties en de mondiale rol van de EU-economie, is het van essentieel belang dat de EU actie onderneemt om de EU-luchtvaartsector te ondersteunen. Deze verordening is bedoeld om een aantal bepalingen van de bestaande luchtvaartgerelateerde wetgeving tijdelijk te wijzigen om de Commissie en de nationale autoriteiten in staat te stellen gemakkelijker een aantal negatieve gevolgen van de COVID-19-pandemie aan te pakken en de impact op de luchtvaartsector voor de duur van de crisis te beperken. Deze tijdelijke maatregelen omvatten: (1) een wijziging van de vergunningsregels voor luchtvaartmaatschappijen in geval van financiële problemen die het gevolg zijn van de COVID-19-pandemie, (2) een vereenvoudiging van de procedures voor het opleggen van beperkingen van verkeersrechten,

¹ Bron: ATAG – Aviation benefits beyond borders 2018

² Bron: ACI

³ Bron: Eurocontrol

⁴ Bron: Global Distribution Systems

⁵ Bron: ACI/IATA

(3) toestemming om grondafhandelingsdiensten efficiënter te gunnen en (4) toestemming om grondafhandelingscontracten tot 31 december 2021 te verlengen.

1.1. Wijziging van de vergunningsregels van Verordening (EG) nr. 1008/2008⁶

Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1008/2008 moeten lidstaten de exploitatievergunning van luchtvaartmaatschappijen die wellicht niet in staat zullen zijn gedurende een periode van twaalf maanden hun bestaande en potentiële verplichtingen na te komen, schorsen of intrekken. Bij wijze van alternatief mogen de autoriteiten een tijdelijke vergunning verlenen aan deze luchtvaartmaatschappijen. Het doel van een dergelijke tijdelijke vergunning is de luchtvaartmaatschappij in staat te stellen haar activiteiten te herstructureren en voort te zetten, voor zover de veiligheid niet in het gedrang komt. De ervaring heeft echter aangetoond dat dit ook een zeer negatief signaal geeft aan de markt over de overlevingskansen van een luchtvaartmaatschappij, wat op zijn beurt de financiële problemen verergert, met name wat de kasstroom betreft. Wellicht zullen veel luchtvaartmaatschappijen die vóór de crisis financieel gezond waren, te maken krijgen met liquiditeitsproblemen, waardoor hun exploitatievergunning om juridische redenen zal moeten worden geschorst of ingetrokken of worden vervangen door een tijdelijke vergunning. In het kader van de huidige crisis kan dit onnodige administratieve lasten met zich meebrengen, zonder een duidelijk economisch of veiligheidsvoordeel.

Daarom wordt voorgesteld deze formele verplichting voor de lidstaten tijdelijk op te schorten, voor zover de veiligheid niet in het gedrang komt; de lidstaten blijven wel verplicht om toezicht te houden op de financiële draagkracht van hun luchtvaartmaatschappijen om passagiers te beschermen tegen onnodige veiligheidsrisico's en om relevante informatie te kunnen verstrekken aan de veiligheidsinstanties.

1.2. Wijziging van de regels van Verordening (EG) nr. 1008/2008 inzake noodmaatregelen

Volgens artikel 21 van Verordening (EG) nr. 1008/2008 kan een lidstaat de uitoefening van verkeersrechten weigeren of beperken of voorwaarden aan deze uitoefening stellen om plotselinge kortstondige problemen die voortvloeien uit onvoorspelbare en onvermijdbare omstandigheden op te lossen. Om te garanderen dat bij dit optreden de beginselen van evenredigheid, transparantie, objectiviteit en niet-discriminatie in acht worden genomen, moeten de Commissie en de andere lidstaten onverwijld in kennis worden gesteld van dergelijke maatregelen, en moet deze kennisgeving vergezeld gaan van een passende motivering. Indien de problemen die deze maatregelen noodzakelijk maken, langer dan 14 dagen duren, moet de lidstaat de Commissie en de andere lidstaten daarvan in kennis stellen en kan hij, met instemming van de Commissie, de maatregelen verlengen voor nieuwe periodes van telkens ten hoogste 14 dagen.

De toestemming van de Commissie voor de tweede periode van 14 dagen en in beginsel voor elke daaropvolgende periode van 14 dagen wordt gegeven aan de hand van een besluit van de Commissie. Deze bepaling was bedoeld om situaties van korte duur aan te pakken, en de ervaring leert al dat ze niet is aangepast aan de COVID-19-pandemie, die naar verwachting verscheidene maanden zal duren, waardoor de Commissie en de lidstaten onnodig administratief worden belast. Artikel 21, dat van toepassing is op "kortstondige problemen", is duidelijk niet aangepast aan de huidige crisis.

⁶ Verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap (Herziening), PB L 293 van 31.10.2008, blz. 3.

Een tijdelijke afwijking van de procedurevoorschriften van artikel 21 is dan ook noodzakelijk. In die afwijking wordt verduidelijkt dat een lidstaat een gerechtvaardigde en evenredige noodmaatregel voor een langere periode dan 14 dagen mag handhaven, maar niet langer dan de duur van gezondheidsrisico's die duidelijk verband houden met de COVID-19-pandemie. De Commissie kan deze maatregelen op verzoek van een betrokken lidstaat of lidstaten of op eigen initiatief schorsen indien zij niet voldoen aan de eisen van lid 1 van artikel 21 of anderszins in strijd zijn met de wetgeving van de Unie. De lidstaten moeten de Commissie dan ook in kennis stellen van wijzigingen in de duur en de reikwijdte van hun noodmaatregelen.

1.3. Verlenging van de periode gedurende welke grondafhandelaars uit hoofde van Richtlijn 96/67/EG hun diensten mogen verlenen op luchthavens van de Unie⁷

Om deze ongeziene terugval van de activiteiten op te vangen en grondafhandelingsbedrijven te helpen toegang te krijgen tot de middelen die nodig zijn om hun vaste kosten op korte termijn te dekken, welke sinds maart 2020 aanzienlijk hoger zijn dan hun inkomsten, staan sommige lidstaten garant voor de leningen die deze bedrijven aan banken kunnen vragen om een minimale liquiditeitsbasis te herstellen.

Om dergelijke garanties voor bankleningen te kunnen verstrekken, moeten echter een aantal criteria worden onderzocht om de overlevingskansen van het bedrijf dat de lening aanvraagt te kunnen beoordelen. Bedrijven die actief zijn op de grondafhandelingsmarkt zijn, voor wat een aantal onder hen betreft, of voor een gedeelte van hun activiteiten, van nature onderhevig aan een exploitatieregime dat de overlevingskansen op lange termijn niet garandeert, aangezien ze voor een maximumperiode van zeven jaar worden geselecteerd op grond van artikel 11, lid 1, onder d), van Richtlijn 96/67/EG.

Faillissementen zouden nadelig zijn voor de hele sector (luchthavens en luchtvaartmaatschappijen) omdat ze op korte en middellange termijn de mededinging zouden beperken en zouden leiden tot een verstoring van de grondafhandelingsdiensten, wat op zijn beurt het herstel in de weg kan staan. Om de nodige zekerheid te bieden aan de kredietverstrekkers van de grondafhandelaars, zodat zij de leningen kunnen verstrekken die deze grondafhandelaars in staat stellen een faillissement te vermijden, wordt in de voorgestelde verordening bepaald dat, in afwijking van artikel 11, lid 1, onder d), van Richtlijn 96/67/EG, contracten van op basis van de procedure van artikel 11, lid 1, van Richtlijn 96/67/EG geselecteerde dienstverleners die verstrijken tussen de datum van inwerkingtreding van deze verordening en 31 december 2020, mogen worden verlengd tot en met 31 december 2021. Deze verlenging moet de nodige zekerheid bieden aan de kredietverstrekkers van de grondafhandelaars. Bovendien is het mogelijk dat grondafhandelingsdiensten als gevolg van de crisis niet langer winstgevend zijn en dat sommige beheersorganen dergelijke diensten moeten aanbesteden. Er zij op gewezen dat in dergelijke omstandigheden Richtlijn 2014/25/EU van toepassing is⁸.

⁷ Richtlijn 96/67/EG van de Raad van 15 oktober 1996 betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de luchthavens van de Gemeenschap, PB L 272 van 25.10.1996, blz. 36

⁸ Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG, PB L 94 van 28.3.2014, blz. 243.

1.4. Invoering van een urgentieprocedure voor de selectie van verleners van grondafhandelingsdiensten tijdens de COVID-19-pandemie.

In artikel 11, lid 1, onder e), van Richtlijn 96/67/EG is bepaald dat, wanneer een verlener van grondafhandelingsdiensten zijn activiteiten staakt vóór het einde van het tijdvak waarvoor hij is geselecteerd op basis van een overeenkomstig dat artikel uitgevoerde aanbesteding, hij wordt vervangen op basis van de procedure van artikel 11, lid 1.

In omstandigheden zoals de COVID-19-pandemie is het mogelijk dat, op luchthavens waar het aantal verleners van grondafhandelingsdiensten beperkt is overeenkomstig artikel 6, lid 2, en artikel 9 van Richtlijn 96/67/EG, een van de dienstverleners failliet gaat; in dat geval moet deze dienstverlener snel worden vervangen. In artikel 11, lid 2, is bepaald dat de luchthavenbeheerder zelf grondafhandelingsdiensten mag verlenen zonder deel te nemen aan een aanbesteding. Dit is echter alleen mogelijk om de periode tot de organisatie van een nieuwe aanbesteding te overbruggen, en het is onwaarschijnlijk dat luchthavens die nog geen grondafhandelingsdiensten verlenen, deze diensten zo snel kunnen aanbieden. Deze beperking geldt ook voor zelfafhandeling door luchtvaartmaatschappijen die geen significante aanwezigheid hebben op de desbetreffende luchthaven.

Als een of meerdere verleners van grondafhandelingsdiensten op een luchthaven failliet gaan tijdens de COVID-19-pandemie om redenen die rechtstreeks verband houden met de gevolgen daarvan, staan de tijdelijke bepalingen toe dat een luchthavenbeheerder, in afwijking van Richtlijn 96/67/EG, voor een maximumperiode van zes maanden rechtstreeks een verlener van grondafhandelingsdiensten kiest zonder dat hij een selectieprocedure overeenkomstig artikel 11, lid 1, hoeft te organiseren.

De wijzigingen voorzien ook in de mogelijkheid voor de Commissie om de desbetreffende termijnen te verlengen door middel van een gedelegeerde handeling, die via een spoedprocedure kan worden vastgesteld.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

2.1. Rechtsgrondslag

Dit initiatief is gebaseerd op artikel 100, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Die bepaling maakt het mogelijk alle passende bepalingen op het gebied van luchtvervoer vast te stellen en vormde reeds de grondslag voor de vaststelling van Verordening (EG) nr. 1008/2008 en Richtlijn 96/67/EG.

2.2. Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)

De doelstellingen van het voorstel kunnen om de volgende redenen niet voldoende door de lidstaten worden verwezenlijkt. Als de voorwaarden van artikel 9, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1008/2008 zijn vervuld, mogen lidstaten de exploitatievergunning niet handhaven zonder schorsing, intrekking of afgifte van een tijdelijke vergunning. Dit geldt ongeacht omstandigheden zoals de COVID-19-pandemie, en zelfs wanneer liquiditeitsproblemen slechts van tijdelijke aard zijn. Wat verkeersbeperkingen betreft, is in de verordening bepaald dat de Commissie telkens toestemming moet geven om de maatregelen met maximaal 14 dagen te verlengen. Richtlijn 96/67/EG voorziet niet in de vervanging van failliete verleners van grondafhandelingsdiensten volgens een spoedprocedure, noch in een verlenging van de periode waarin grondafhandelaars hun diensten mogen verlenen. Dit is alleen mogelijk door in Verordening (EG) nr. 1008/2008 nieuwe tijdelijke bepalingen op te nemen die voorzien in een afwijking van artikel 11 van Richtlijn 96/67/EG.

2.3. Evenredigheid

Het voorstel gaat niet verder dan wat nodig is om de impact van de COVID-19-pandemie op de toepassing van Verordening (EG) nr. 1008/2008 en Richtlijn 96/67/EG te verlichten. De voorgestelde maatregel is derhalve evenredig, ook wat de beperkte duur van de voorgestelde tijdelijke maatregelen betreft.

2.4. Keuze van het instrument

Om de beoogde doelstelling te bereiken moet het rechtsinstrument rechtstreeks en algemeen toepasselijk zijn. Daarom is een verordening het meest geschikte rechtsinstrument.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

3.1. Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan

Dit is een dringende maatregel die wordt genomen naar aanleiding van de COVID-19-pandemie.

3.2. Raadpleging van belanghebbenden

Gezien de urgentie heeft geen formele raadpleging van de belanghebbenden plaatsgevonden. Zowel de autoriteiten van de lidstaten als de belanghebbenden hebben de Commissie echter verzocht om passende maatregelen voor te stellen in het kader van Verordening (EG) nr. 1008/2008 en voor de verlening van grondafhandelingsdiensten op EU-luchthavens in de zin van Richtlijn 93/67/EG.

3.3. Bijeenbrengen en gebruik van expertise

Zoals reeds toegelicht, was er gezien de urgentie van de situatie geen tijd om een beroep te doen op externe deskundigen. De Commissie heeft echter lering getrokken uit de ervaring die is opgedaan via haar contacten met de lidstaten en belanghebbenden uit de luchtvaart, waaronder ook raadplegingen van deskundigen.

3.4. Effectbeoordeling

Gezien de urgentie van de toestand is geen formele effectbeoordeling uitgevoerd.

3.5. Grondrechten

Niet van toepassing.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Niet van toepassing.

5. OVERIGE ELEMENTEN

5.1. Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage

De maatregel omvat geen specifieke monitoring- of rapportageregelingen, maar de Commissie moet worden verplicht de ontwikkeling van de COVID-19-pandemie en de impact daarvan op de luchtvaart te volgen, en moet de bevoegdheid krijgen om de looptijd van de maatregel, indien nodig, middels een gedelegeerde handeling te verlengen.

5.2. Artikelsgewijze toelichting

Het voorstel bestaat uit vier elementen:

- (1) Via de invoeging van de nieuwe leden 1 bis, 1 ter, 1 quater en 1 quinquies in artikel 9 van Verordening (EG) nr. 1008/2008 wordt het mogelijk voor een lidstaat om, voor een beoordeling die is uitgevoerd in de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020, een exploitatievergunning van een communautaire luchtvaartmaatschappij niet te schorsen of in te trekken, zelfs niet wanneer zij er niet langer van overtuigd is dat de luchtvaartmaatschappij haar bestaande en potentiële verplichtingen voor een periode van 12 maanden kan nakomen, op voorwaarde dat de veiligheid niet in gevaar is en dat er een realistisch vooruitzicht is op een bevredigende financiële wederopbouw binnen 12 maanden. Indien gerechtvaardigd kan de Commissie de periode verlengen bij een gedelegeerde handeling die via een spoedprocedure wordt vastgesteld.
- (2) Via de invoeging van een nieuw artikel 21 bis in Verordening (EG) nr. 1008/2008 kunnen de lidstaten, onder specifieke voorwaarden, de uitoefening van verkeersrechten weigeren, beperken of aan voorwaarden onderwerpen als dit nodig is om de COVID-19-pandemie in te perken, voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020. Indien gerechtvaardigd kan de Commissie deze periode verlengen bij een gedelegeerde handeling die via een spoedprocedure wordt vastgesteld.
- (3) Volgens het nieuwe artikel 24 bis, waarbij een nieuw hoofdstuk IV bis wordt ingevoegd in Verordening (EG) nr. 1008/2008, mogen de beheersorganen van luchthavens de contracten van verleners van grondafhandelingsdiensten verlengen tot en met 31 december 2021, in afwijking van Richtlijn 96/67/EG. Dit artikel staat ook toe dat het beheersorgaan van een luchthaven rechtstreeks een grondafhandelingsdienst kiest voor een periode van maximaal zes maanden. Indien gerechtvaardigd kan de Commissie deze periode verlengen bij een gedelegeerde handeling die via een spoedprocedure wordt vastgesteld. Deze wijziging van het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 1008/2008 komt tot uiting in de wijziging van artikel 1, lid 1.
- (4) In de nieuwe artikelen 25 bis en 25 ter van Verordening (EG) nr. 1008/2008 wordt de procedure bepaald voor de vaststelling van de gedelegeerde handelingen waarnaar wordt verwezen in het voorgestelde artikel 9, lid 1 ter, artikel 21 bis, lid 4, en artikel 24 bis, lid 3, van Verordening (EG) nr. 1008/2008.

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap naar aanleiding van de COVID-19-pandemie

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 100, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité⁹,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹⁰,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De COVID-19-pandemie heeft geleid tot een scherpe terugval van het luchtverkeer omdat de vraag sterk is gedaald en omdat lidstaten en derde landen rechtstreekse maatregelen hebben genomen om de pandemie in te perken, zoals de sluiting van grenzen en een verbod op luchtverkeer.
- (2) De door de EU-netwerkbeheerder bij de Europese Organisatie voor de Veiligheid van de Luchtvaart (Eurocontrol) gepubliceerde cijfers geven aan dat het luchtverkeer in de Europese regio op het einde van maart 2020 met ongeveer 90 % is afgenomen in vergelijking met maart 2019. De luchtvaartmaatschappijen rapporteren een sterke terugval van de boekingen, en annuleren vluchten in de winterdienstregeling 2019-2020 en de zomerdienstregeling van 2020 als gevolg van de pandemie. Deze plotselinge daling van de vraag en het ongekende aantal annuleringen ten gevolge van de COVID-19-pandemie heeft geleid tot een ernstig liquiditeitsprobleem voor luchtvaartmaatschappijen.
- (3) Luchtvaartmaatschappijen uit de Unie die vóór de COVID-19-pandemie financieel gezond waren, worden geconfronteerd met liquiditeitsproblemen die ertoe kunnen leiden dat hun exploitatievergunning wordt geschorst, ingetrokken of vervangen door een tijdelijke vergunning, zonder dat daar structurele economische redenen voor zijn. De afgifte van een tijdelijke vergunning overeenkomstig artikel 9, lid 1, van

⁹ PB C van , blz. .

¹⁰ PB C van , blz. .

Verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad¹¹ kan een negatief signaal geven aan de markt over de overlevingskansen van een luchtvaartmaatschappij, wat op zijn beurt de globale financiële problemen zou verergeren. Op basis van de beoordeling die in de periode van maart 2020 tot en met 31 december 2020 is uitgevoerd, is het dan ook passend dat de exploitatievergunning van dergelijke exploitanten niet wordt geschorst of ingetrokken als de veiligheid niet in het gedrang is en als er een realistisch vooruitzicht is op een bevredigende financiële wederopbouw binnen 12 maanden. Aan het einde van deze periode van 12 maanden moet de procedure van artikel 9, lid 1, van Verordening (EG) nr. 1008/2008 worden toegepast op de luchtvaartmaatschappij uit de Unie. De verplichting van artikel 9, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1008/2008 om de Commissie in kennis te stellen, geldt ook voor de beslissingen om de exploitatievergunning niet te schorsen of in te trekken.

- (4) Naast de noodmaatregelen die kunnen worden toegepast in geval van plotselinge kortstondige problemen die voortvloeien uit onvoorspelbare en onvermijdbare omstandigheden, zoals bepaald in artikel 21 van Verordening (EG) nr. 1008/2008, moeten lidstaten de uitoefening van verkeersrechten kunnen weigeren, beperken of aan voorwaarden onderwerpen om problemen ten gevolge van de COVID-19-pandemie, die van langere duur kunnen zijn, aan te pakken. Dergelijke noodmaatregelen in het kader van de COVID-19-pandemie moeten in overeenstemming zijn met de beginselen van evenredigheid en transparantie en moeten gebaseerd zijn op objectieve en niet-discriminerende criteria die van toepassing zijn overeenkomstig artikel 21 van Verordening (EG) nr. 1008/2008.
- (5) Op luchthavens waar het aantal verleners van grondafhandelingsdiensten beperkt is overeenkomstig artikel 6, lid 2, en artikel 9 van Richtlijn 96/67/EG van de Raad¹², kunnen dienstverleners worden geselecteerd voor een periode van maximaal zeven jaar. Het is mogelijk dat dienstverleners voor wie deze periode bijna afloopt, om deze reden moeilijk toegang krijgen tot financiering. Die periode moet derhalve worden verlengd.
- (6) Op luchthavens waar het aantal verleners van grondafhandelingsdiensten is beperkt, is het ten gevolge van de COVID-19-pandemie mogelijk dat een of meer dienstverleners hun diensten stopzetten alvorens een nieuwe dienstverlener kan worden geselecteerd op basis van de procedure van artikel 11, lid 1, van Richtlijn 96/67/EG. In dergelijke omstandigheden is het passend dat het beheersorgaan van de luchthaven mag beslissen rechtstreeks een verlener van grondafhandelingsdiensten te kiezen om gedurende maximaal zes maanden de diensten te verlenen. Als het beheersorgaan van de luchthaven grondafhandelingsdiensten moet aanbesteden ten gevolge van de COVID-19-pandemie en een aanbestedende instantie is in de zin van artikel 4 van Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad¹³, moet het voldoen aan die Richtlijn 2014/25/EU.

¹¹ Verordening (EG) nr. 1008/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 24 september 2008 inzake gemeenschappelijke regels voor de exploitatie van luchtdiensten in de Gemeenschap, PB L 293 van 31.10.2008, blz. 3.

¹² Richtlijn 96/67/EG van de Raad van 15 oktober 1996 betreffende de toegang tot de grondafhandelingsmarkt op de luchthavens van de Gemeenschap, PB L 272 van 25.10.1996, blz. 36.

¹³ Richtlijn 2014/25/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 februari 2014 betreffende het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten en houdende intrekking van Richtlijn 2004/17/EG, PB L 94 van 28.3.2014, blz. 243.

- (7) De verdere ontwikkeling van de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan voor de sector van het luchtvervoer vallen moeilijk te voorspellen. De Commissie moet de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor de luchtvaartsector voortdurend monitoren en de Unie moet in staat zijn de periode waarin de in deze verordening bedoelde maatregelen van toepassing zijn, zonder onnodige vertraging te verlengen indien de ongunstige omstandigheden aanhouden.
- (8) De bevoegdheid om handelingen vast te stellen teneinde de periode waarin de bevoegde vergunningverlenende autoriteiten kunnen besluiten de exploitatievergunningen niet te schorsen of in te trekken, de periode waarin de lidstaten de uitoefening van verkeersrechten kunnen weigeren, beperken of aan voorwaarden onderwerpen, en de periode waarin contracten met verlener van grondafhandelingsdiensten kunnen worden verlengd en waarin het beheersorgaan van een luchthaven rechtstreeks een verlener van grondafhandelingsdiensten mag kiezen, te verlengen, voor zover noodzakelijk en gerechtvaardigd, moet overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie worden gedelegeerd aan de Commissie, teneinde Verordening (EG) nr. 1008/2008 te wijzigen. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.
- (9) In het licht van de hoogdringendheid en de uitzonderlijke omstandigheden die de voorgestelde maatregelen rechtvaardigen, en met name om snel de nodige maatregelen te kunnen nemen teneinde de ernstige en onmiddellijke problemen van de sector aan te pakken, is het aangewezen een uitzondering te maken op de periode van acht weken bedoeld in artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie, aan het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en aan het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.
- (10) Door de onvoorspelbare en plotselinge uitbraak van de COVID-19-pandemie en de relevante wetgevingsprocedures voor de vaststelling van de relevante maatregelen was het onmogelijk die maatregelen tijdig vast te stellen. Daarom moeten de bepalingen van deze verordening ook betrekking hebben op de periode vóór de inwerkingtreding ervan. Gezien de aard van deze bepalingen mag een dergelijke aanpak niet leiden tot schending van de gewettigde verwachtingen van de betrokkenen.
- (11) Verordening (EG) nr. 1008/2008 moet derhalve dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (12) Gezien de urgentie om het hoofd te bieden aan de uitzonderlijke omstandigheden die de vastgestelde maatregelen rechtvaardigen, moet deze verordening onmiddellijk in werking treden,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 1008/2008 wordt als volgt gewijzigd:

(1) in artikel 1 wordt lid 1 vervangen door:

“1. Deze verordening regelt de afgifte van vergunningen aan communautaire luchtvaartmaatschappijen, het recht van die luchtvaartmaatschappijen om intracommunautaire luchtdiensten te exploiteren en de prijszetting van intracommunautaire luchtdiensten. In deze verordening worden ook tijdelijke regels vastgesteld voor het verlenen van grondafhandelingsdiensten op luchthavens in de Unie.”;

(2) in artikel 9 worden de volgende leden 1 bis, 1 ter, 1 quater en 1 quinquies ingevoegd:

“1 bis. Op basis van in lid 1 bedoelde beoordelingen die worden uitgevoerd tussen 1 maart 2020 en 31 december 2020, kan de bevoegde vergunningverlenende autoriteit vóór het einde van die periode beslissen de exploitatievergunning van de luchtvaartmaatschappij uit de Unie niet te schorsen of in te trekken, op voorwaarde dat de veiligheid niet in het gedrang komt en dat er een realistisch vooruitzicht is op een bevredigende financiële wederopbouw binnen de volgende 12 maanden. Zij zal de prestaties van deze luchtvaartmaatschappij uit de Unie beoordelen aan het einde van de periode van 12 maanden en beslissen of de exploitatievergunning wordt geschorst of ingetrokken en of een tijdelijke vergunning wordt verleend op basis van lid 1.

1 ter. Wanneer de Commissie op basis van de door Eurocontrol gepubliceerde gegevens vaststelt dat de terugval van het luchtverkeer ten opzichte van de overeenkomstige periode van het voorgaande jaar aanhoudt en waarschijnlijk zal blijven duren, en op basis van de beste beschikbare wetenschappelijke gegevens vaststelt dat deze situatie het gevolg is van de COVID-19-pandemie, stelt zij overeenkomstig artikel 25 bis gedelegeerde handelingen vast om de in lid 1 bis vermelde termijn van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020 dienovereenkomstig te wijzigen.

1 quater. De Commissie monitort de situatie voortdurend aan de hand van de in lid 1 ter genoemde criteria. Op basis van de informatie waarover zij beschikt, dient zij uiterlijk op 15 november 2020 een samenvattend verslag over deze kwestie in bij het Europees Parlement en de Raad. Als de in lid 1 ter vermelde criteria zijn vervuld, stelt de Commissie de in lid 1 ter bedoelde gedelegeerde handeling zo spoedig mogelijk vast.

1 quinquies. Indien door een langere impact van de COVID-19-pandemie op de sector van het luchtvervoer in de Unie een dwingende noodzaak ontstaat, is de in artikel 25 ter neergelegde procedure van toepassing op overeenkomstig dit artikel vastgestelde gedelegeerde handelingen.”;

(3) het volgende artikel 21 bis wordt ingevoegd:

“Artikel 21 bis

Noodmaatregelen in verband met de COVID-19-pandemie

1. Onverminderd artikel 21 kunnen de lidstaten, voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020, zonder de in artikel 21, lid 1, vermelde instemming van de Commissie, de uitoefening van verkeersrechten weigeren, beperken of aan voorwaarden onderwerpen als dit nodig is om de COVID-19-pandemie aan te pakken. Deze maatregelen moeten in overeenstemming zijn met de beginselen van

evenredigheid en transparantie en moeten op objectieve en niet-discriminerende criteria gebaseerd zijn.

2. De desbetreffende lidstaat stelt Commissie en de overige lidstaten onverwijld van deze maatregelen in kennis, onder opgave van de toereikende redenen daarvoor. Als de lidstaat de maatregelen na de inwerkingtreding van deze verordening wijzigt, opschort of intrekt, stelt hij de Commissie en de andere lidstaten daarvan in kennis.
 3. De Commissie kan de in lid 2 bedoelde maatregelen op verzoek van een betrokken lidstaat of lidstaten of op eigen initiatief schorsen als zij niet voldoen aan de eisen van lid 1 of anderszins in strijd zijn met de wetgeving van de Unie.
 4. Als de Commissie op basis van de beste wetenschappelijke kennis, bewijzen en gegevens die het voortduren van de COVID-19-pandemie bevestigen, besluit dat de lidstaten waarschijnlijk ook na de in lid 1 bedoelde periode de uitoefening van verkeersrechten zullen moeten weigeren, beperken of aan voorwaarden onderwerpen, stelt zij overeenkomstig artikel 25 bis gedelegeerde handelingen vast om die periode dienovereenkomstig te wijzigen.
 5. De Commissie monitort de situatie voortdurend aan de hand van de in lid 4 genoemde criteria. Op basis van de beschikbare informatie dient zij uiterlijk op 15 november 2020 een samenvattend verslag over deze kwestie in bij het Europees Parlement en de Raad. Indien nodig stelt zij de in lid 4 bedoelde gedelegeerde handeling zo spoedig mogelijk vast.
 6. Indien door een langere impact van de COVID-19-pandemie op de sector van het luchtvervoer in de Unie een dwingende noodzaak ontstaat, is de in artikel 25 ter neergelegde procedure van toepassing op overeenkomstig dit artikel vastgestelde gedelegeerde handelingen.";
- (4) het volgende hoofdstuk IV bis en artikel 24 bis worden ingevoegd:

“HOOFDSTUK IV bis

TIJDELIJKE REGELS INZAKE GRONDAFHANDELINGSDIENSTEN

Artikel 24 bis

1. Bij wijze van afwijking van artikel 11, onder d), van Richtlijn 96/67/EG kan het beheersorgaan van een luchthaven de contracten met overeenkomstig artikel 11, lid 1, van die richtlijn geselecteerde verleners van grondafhandelingsdiensten die verstrijken tussen [voeg de datum van inwerkingtreding van deze verordening in] en 31 december 2020 verlengen tot en met 31 december 2021.
2. Als een verlener van grondafhandelingsdiensten zijn activiteiten stopzet vóór het einde van de periode waarvoor hij was geselecteerd, mag het beheersorgaan van de luchthaven voor de periode van 1 maart 2020 tot en met 31 december 2020, in afwijking van artikel 11, onder e), van Richtlijn 96/67/EG en onverminderd Richtlijn 2014/25/EU, rechtstreeks een verlener van grondafhandelingsdiensten kiezen om de diensten te verlenen gedurende een periode van maximaal zes maanden of tot 31 december 2020, als dit later is.
3. Wanneer de Commissie op basis van de door Eurocontrol gepubliceerde gegevens vaststelt dat de terugval van het luchtverkeer ten opzichte van de overeenkomstige periode van het voorgaande jaar aanhoudt en waarschijnlijk zal blijven duren, dat deze situatie het gevolg is van de COVID-19-pandemie en dat zij leidt tot een

onderbreking in de verlening van grondafhandelingsdiensten of tot moeilijke toegang tot financiering voor verleners van grondafhandelingsdiensten op luchthavens in de Unie, stelt zij overeenkomstig artikel 25 bis gedelegeerde handelingen vast om de in de leden 1 en 2 vermelde termijnen dienovereenkomstig te wijzigen.

4. De Commissie monitort de situatie voortdurend aan de hand van de in lid 3 genoemde criteria. Op basis van de informatie waarover zij beschikt, dient zij uiterlijk op 15 november 2020 een samenvattend verslag over deze kwestie in bij het Europees Parlement en de Raad. Indien nodig stelt zij zo spoedig mogelijk de bij lid 3 voorziene gedelegeerde handeling vast.
 5. Indien door een langere impact van COVID-19-pandemie op de sector van het luchtvervoer in de Unie een dwingende noodzaak ontstaat, is de in artikel 25 ter neergelegde procedure van toepassing op overeenkomstig dit artikel vastgestelde gedelegeerde handelingen.
 6. De Commissie monitort de situatie voortdurend aan de hand van de in lid 3 genoemde criteria. Op basis van de informatie waarover zij beschikt, dient zij uiterlijk op 15 november 2020 een samenvattend verslag over deze kwestie in bij het Europees Parlement en de Raad. Indien nodig stelt zij de bij lid 3 voorziene gedelegeerde handeling vast.
 7. Indien door een langere impact van COVID-19-pandemie op de sector van het luchtvervoer in de Unie een dwingende noodzaak ontstaat, is de in artikel 4 neergelegde procedure van toepassing op overeenkomstig dit artikel vastgestelde gedelegeerde handelingen.”;
- (5) de volgende artikelen 25 bis en 25 ter worden ingevoegd:

"Artikel 25 bis
Uitoefening van de bevoegdheidsdelegatie

1. De bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend onder de in dit artikel neergelegde voorwaarden.
2. De in dit artikel bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor een termijn van één jaar met ingang van de datum van inwerkingtreding van deze verordening.
3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 9, lid 1 ter, artikel 21 bis, lid 4, en artikel 24 bis, lid 3, bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Het besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie* of op een daarin genoemde latere datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.
4. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.
5. Zodra de Commissie een gedelegeerde handeling heeft vastgesteld, doet zij daarvan gelijktijdig kennisgeving aan het Europees Parlement en de Raad.
6. Een overeenkomstig dit artikel vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn

van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.

Artikel 25 ter
Spoedprocedure

1. Een overeenkomstig dit artikel vastgestelde gedelegeerde handeling treedt onverwijld in werking en is van toepassing zolang geen bezwaar wordt gemaakt overeenkomstig lid 2. In de kennisgeving van de gedelegeerde handeling aan het Europees Parlement en de Raad wordt vermeld om welke redenen wordt gebruikgemaakt van de spoedprocedure.
2. Het Europees Parlement of de Raad kan overeenkomstig de in artikel 25 bis bedoelde procedure bezwaar maken tegen een gedelegeerde handeling. In dat geval trekt de Commissie de handeling onmiddellijk in na de kennisgeving van het besluit waarbij het Europees Parlement of de Raad bezwaar maakt."

Artikel 2

Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement
De voorzitter

Voor de Raad
De voorzitter